

海南民间谚语

海南民间谚语

(编码: 270500)

བྱང་གི་དམངས་ཁྱེད་རྩལ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལྷན་འཛུགས་

མཆེ་ལྷན་པོ་དགེ་མང་རྒྱུ་ཁུལ་བཅས་པ།

中国民间文学集成青海省海南藏族自治州卷本

མཆེ་ལྷན་པོ་དགེ་མང་རྒྱུ་ཁུལ་བཅས་པ།

海南民间谚语

1985.12.25 海南藏族自治州三套集成办公室编

མཆེ་ལྷན་པོ་དགེ་མང་རྒྱུ་ཁུལ་དམངས་ཁྱེད་རྩལ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལྷན་

འཛུགས་གཞུང་ལས་ཁབ་ནས་བསྐྱུགས།

海南藏族自治州三套集成办公室编

ཡུང་གི་ཡི་དམར་ས་ཁོང་རྩེ་ཡི་ག་གི་དག་མཚན་ལྟ་འཁོམས་

མཆོད་སྨོན་འདི་གསར་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འགོ་བྱེད་

ಹು, ಹು, ಹಿ, ಹಿ, ಹಿ, ಹಿ, ಹಿ, ಹಿ,

མཁའ་ལྷན་གྱི་པ་པ་མཁའ་ཏྲུ་

པད་མ། རྗེ་པུ་དབང་རྒྱལ།

ཕྱི་ལོ་ལྔ་པ་མཇུག་གཞིན་པ།

ལྷན་ཅིན་དུ། འཕགས་པ་རྒྱལ་ལ།

ལག་རྒྱ་ལྷོ་གཙུག་གཙུག་པོ་གཙུག་པོ།

འོ་ར་བྱ་རིན་ཆེན།

ཕུ་ཁྱེད་ལྟ་ཕྱོད།

པད་མ། རྩོམ་ཅིན་དུ། རོར་བྱ་དབང་གྱུ་ལ།

གྲང་ཅི་ཅིན། འཕགས་པ་རྒྱལ་པ། ཆེ་ལྷོ། ཝོར་བྱ་རིན་ཆེན།

[illegible]

ཀྱུ་ལྷོ་ཡིན། རྒྱུ་ལྷོ་ཡིན།

བྱུ་རིན་པའོན་པ། འཕགས་པ་རྒྱལ་པ། རྗེ་བྱ་རིན་ཆོན།

५५॥५५॥५५॥

ཐོར་བྱ་རིན་ཆེན། གྲུན་ཐར་མཆོ། ལེས་ཁྱིན་རོས། ལྷ་ཅན་གོ།

དེའང་འདི་དེ་ཆེད་དུ་གདན་འདྲན་ཚོམ་སྒྲིག་དང་།

१. ५. ७. ८.

中国民间文学集成
海南藏族自治州领导小组成员名单

主 编：白 玛、俄日杭谦

副主编：冯景华、普华杰

执行副主编：闹吾仁欠

编 委：白 玛、冯景华、俄日杭谦、张自敬、
普华杰、才 保、闹吾仁欠

集成办公室人员名单：

主 任：俄日杭谦

副 主 任：普华杰、闹吾仁欠

工作人员：闹吾仁欠、更太措、马建国、李成瑞

本卷特邀编辑：董绍宣

འཕེལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རེས་ཀྱི་འོ་མ་ལྟུང་།
ཡི་དྲི་རིམ་ཀ་ལུ་འདྲ་མཉམ་པའི་ལུ་ལོ་།

ཡུ་ལུ་གུ
༡༩༩༣.༧.༣༧

挖掘民间艺术

弘扬民族文化

白玛
- 一九九三年七月
二十七日。

ཁྱེད་པོ་ན་པོ་ལ་མཁུ་སྤྱོད་ཀྱིས།

州长白玛的题词

ཐུན་རྒྱུ་།

༡༩༩༥། མཚོ་རྩེ་བོད་རིགས་རང་རྒྱུ་ཁུལ་འདི་སྤྱི་ན་རྩེ་ན་པར་གྲགས་པའི་མཚོ་
 ཁྱི་ཤར་རྒྱལ་མོའི་རྩེ་ལྷན་པས་མཚོ་རྩེ་ཞེས་འབོད། མཚོ་རྩེ་ཁུལ་ནི་མཚོ་བོད་མཐོ་གླང་
 གི་ཤར་བྱང་གི་གྲུ་ན་ཆགས་ཤིང་། མཚོ་རྩེ་ཤར་ནི་མཚོ་ཤར་ས་ཁུལ་དང་མ་རྩེ་བོད་
 རིགས་རང་རྒྱུ་ཁུལ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་དང་། རྩེ་ནི་མག་ལྷག་བོད་རིགས་རང་རྒྱུ་
 ཁུལ་ལ་ཐུག་པ་དང་། རུབ་ནི་མཚོ་རུབ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་རང་རྒྱུ་ཁུལ་ཉེ་བ་
 དང་། བྱང་ལ་བལྟས་ན་མཚོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་རྒྱུ་ཁུལ་མཐོང་པ་ཡིན། ཤར་
 རུབ་གྱི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལེ260་དང་། རྩེ་བྱང་གི་ཞོང་ལ་སྤྱི་ལེ270་དང་། སྤྱི་ལེ་རྒྱ་རྒྱ་
 ལེ་གྲུ་བཞི་མ་46000་ཙམ་ཡོད། རང་རྒྱུ་ཁུལ་སྤྱི་ན་གཞུང་ནི་ཆབ་ཆ་གྲང་རྒྱལ་དུ་.....
 བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། ཁུལ་གྱི་མངའ་འོག་དུ་གྲང་རྩོད་དང་། ཁྱི་ཀ་ ཀོས་
 བན། ཐུན་རྒྱུ་། ཞིན་རྩེ་སྤྱི་རྩོད་ལྷན་གྲུང་གཡང་འགག་སྤྱི་འཛིན་ཁྱུ་ཡོན་རྩེ་
 ཁང་ཡོད་ཅིང་། ཞང་དང་གྲང་རྒྱལ་41་ཡོད།

མཚོ་རྩེ་བོད་རིགས་རང་རྒྱུ་ཁུལ་ནི་བོད་རིགས་གཙོ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་མང་པོ་.....
 འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན། འཁོབས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ས་འདིར་བོད་དང་.....
 རྒྱ་ རྩོས་རིགས། རྩོར། སོག་པོ། ཟ་ལར། མཐུ། རུང་
 ཞང་། པོ་ལན་སོགས་མི་རིགས་དུ་མང་འཛིན་པ་ཡོད། 1990ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་
 གྲངས་ཚུལ་བཞེར་ཐོངས་བཞི་བའི་གྲངས་ཀ་ལྟར་ན། ཁུལ་ཡོངས་ལ་མི་གྲངས་སྤྱུ་

འབྲམ་བྱག་ཁྱི་ཆིག་སྤྱང་ལྷ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་ལ། ཆ་སྟོམས་བྱས་ན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་
 རེར་མི་བརྟན་དང་གངས་ཚུང་བརྒྱད་དགུ་རེ་སྟེ་མཉམ་ས། བོད་རིགས་ས་འདྲིའི་ས་ཀྱན་ཏུ་
 རྩལ་ཡོད་ཅིང་། མི་གངས་ཆིག་འབྲམ་བརྒྱད་ཁྱི་དགུ་སྤྱང་དང་བཅུ་གཅིག་ལ་སོན་པ་
 དང་། དེས་མི་གངས་སྤྱི་ལེ་52. 27% ཟིན། ཁོ་ཆོ་མང་ཆེ་བས་ལྷགས་ཐོག་འཆོ་
 སྤྱང་དོན་ཏུ་གཉེར་ཞིང་། རྩལ་ཤས་ཞིང་ལས་ལ་གཞི་ལ། བོད་རིགས་ལ་གནའ་ལྷ་
 མོ་ནས་རང་གི་སྤྱང་དང་ཡིག་ཡོད། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་གངས་རྩལ་ཁྱོད་ཏུ།
 བོད་རིགས་གྱི་ཁ་བཤད་རྒྱ་ཙལ་ཏ་ཅང་དར་ཁྱབ་ཆེ་ལ། ལྷག་པར་ཏུ་གཏམ་དཔེ་ནི་བོད་
 རིགས་དམངས་ཁྱོད་ནས་མཁོ་པ་ཆེ་ཤིང་འཆོ་བ་དང་སོན་སྤྱང་ཁྱོད་ཏུ་རྒྱན་ཏུ་བཀོལ་བཞིན་
 པར་མ་ཟད། གཏམ་དཔེ་ནི་དོ་མཚར་ཅན་གྱི་ལྷ་ཉིག་བཞིན་གཏམ་སྤྱང་ཁྱོད་ཆོ་ཆིག་གི་
 རྒྱན་དང་དོན་གྱི་གནད་འབྲིན་པར་རྟུག་ཆེན་འདོན་བཞིན་ཡོད། ཀོར་ཅིས་གསུང་སྤྱང་
 ལྟར་ “རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ཤེས་རིག་དེ་སྤྱང་ཆའི་བབ་ཆགས་སྤྱ་གནས། གཏམ་དཔེ་དང་སྤྱ་
 དབྱངས་ནི་ཏ་ཅང་སྤྱང་མོད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་ནས་འཛོམས་འབྲས་ཀྱི་བརྩོམས་དང་
 བཤེས་སེམས་བརྩོམས་སྤྱབ།”

ང་ཆོས་གཏམ་དཔེ་ལ་བལྟ་དུས། ཉམས་མཚོན་གྱི་སྤྱང་བ་ལྟན་པར་མ་ཟད།
 གཏམ་དཔེ་འདི་དམངས་ཁྱོད་ཀྱི་རག་རྒྱན་ཏུ་ལྷུར་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གཉེར་.....
 མཛོད་ཏུ་ལྷུར།

གཏམ་དཔེ་ནི་དམངས་ཁྱོད་ཀྱི་རག་རྒྱན་ཙོམ་རིགས་ཡིན་པས། མི་ཆོས་བཤད་ན་
 ཁ་ལ་བདེ་བ་དང་ནང་དོན་ལ་བསྐྱབས་བྱའི་གནས་ལྷགས་ལྟན་པ་ལས། “བསམ་པའི་
 འབྲུ་ཤེས་སམ་ཉམས་སྤྱང་དང་བྱ་སྤྱོད་མན་རག་མཚོན་སྤྱབ།” དུས་མཚུངས་སྤྱ་
 ཆིག་གི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་དག་དང་སྤྱིང་བསྐྱས་ཡིན་པ་དང་ཆིག་རྩལ་ཞིང་དོན་ཟབ་པ་....
 ཡིན་ལྟར། རང་རྒྱུ་ཆ་ཆང་མཚོན་སྤྱབ། དེ་ལྟར་ན་གཏམ་དཔེ་འདི་གཞན་གྱི་གཏམ་

འཇགས་ཀྱི་ཆོག་ཆོགས་དང་། ལྷན་སྒྲིལ་ཆོག་ཆོགས། ཁ་དཔེ་དང་ཤུགས་བསྟན་གཏམ་དཔེ། ལེགས་བཤད་བཅས་ལ་མི་འདྲ་ས་མོད་པོ་རེད།

མཆོ་སྒྲིལ་གཏམ་དཔེ་ཤུགས་སྒྲིག་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཆོག་སྟོང་རེ་བརྒྱད་དང་། ལྷན་གཏམ་དཔེ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷན་ལྟ་ཡོད། དེའི་ཁྲོད་དུ་གོམས་སྒྲིལ་དང་འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་བསྐབ་བྱ་གཏོང་བ་དང་ཞིང་ཐུགས་ལས་ཐད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་འདུས་ཀྱི་ཡོད།

གོམས་སྒྲིལ་ཀྱི་གཏམ་དཔེའི་ནང་དོན་ལ་རང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆུ་རི་སྐྱང་སོགས་ཡུལ་སྡེ་དང་། ཡུལ་སྒྲིལ་ལམ་ཡུལ་ཐོན་སོགས་འདུས་ཡོད། གཏམ་དཔེ་འདི་དག་གི་ཆོག་བདེ་ཞིང་ཉམས་མཛོས་པར་མ་ཟད། སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི་གདངས་མཚམས་དང་དོན་མཚན་ལྡན་པ་རེད།

བསྐབ་བྱ་གཏོང་བའི་གཏམ་དཔེ་ནི་མིའི་སྤྱད་པ་ལ་རབས་སྒྲིལ་ཞིང་མ་རབས་སྐྱངས་པ་དང་། མི་བཟང་དོན་བཟང་ལ་བསྟོད་པའི་བསྐབ་བྱ་འམ་གཏམ་དཔེ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་གཏམ་དཔེ་ནི་མིའི་སྤྱད་ཆུལ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དང་འཆོ་བའི་ཉམས་ལྗོངས་ལྟར་ལུས་ཀྱི་མན་ངག་སྒྲིལ་དང་རང་གཟུན་དོས་གཏུག་སོགས་ཡིན། མདོར་ན་གཏམ་དཔེ་ཡིས་རང་ལ་བསྐབ་བྱ་དང་གཞན་ལ་སྒྲིབ་གསོ་གཏོང་ཆེད། དམངས་ཁྲོད་ནས་ལག་ལེན་སྟེང་ནས་བྱུང་དེ་ལག་ལེན་གྱིས་བདེན་དཔང་བྱས་ཤིང་། མི་དམངས་ཀྱི་སློ་རིག་གསར་གཏོང་དམ་སྒྲིབ་གསོ་དང་སློ་སྒྲིལ་བར་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་རྒྱས་སྒྲིབ་ས་འདོན་བཞིན་ཡོད།

ཞིང་ཐུགས་སྒྲིལ་གྱི་གཏམ་དཔེ་ནི་རོང་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོན་སྐྱེད་ཁྲོད་དུ་སྤྱི་ལོ་སྐུ་སྐྱེས་བྱས་པའི་ནམ་ལྗོངས་དང་དུས་ཆོགས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལྗོངས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཤུགས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ་ཚན་རིག་རིང་བཞིན་ལ་ཡིད་ཆེས་འོས་པ་མ་ཟད། ཞིང་

ཐུགས་ལས་དར་སྒེལ་ཐུན་ལུས་ཆོགས་པའི་དབྱང་གཞི་འདྲན་སྤྱད་བྱས་པ་མ་ཟད། དེར་
དུས་ཀྱི་ཞིང་ཐུགས་སྤེལ་སྒེལ་ལ་དོན་སྤྱིང་ལུན་པའི་ལུས་པ་ཡོད། ད་ཅུང་ཞིང་ཐུགས་
ལས་སྐྱོར་གྱི་གཏམ་དཔེ་སྤྱིང་བ་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པ་ནི་དུས་དེའི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཚན་རིག་རྒྱ་
ཚད་ལ་རིན་ཐང་ལུན་པའི་དབྱང་གཞི་བཏོན་ཡོད།

དེབ་འདིའི་ཚཱ་སྤྱིག་ཐང་ཞིང་ཆེན་ཚཱ་རིག་སྐྱ་རྩལ་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་.....
དམངས་ཞིབ་ཚན་ཁག་དང་རང་ཁྱལ་གྱི་བོད་ཡིག་བྱ་བའི་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་སྐགས་ལས་.....
ཁྱེད་དང་མི་སྤྱིའི་ནམ་དག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་བྱས་པར་ང་ཚོའི་སྤྱིང་ཐག་པ་.....
ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷ་བ་ཡིན།

དེབ་འདིར་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཡིན་ཤིང་། འབྲེལ་བྱོན་དང་སྤྱིས་ཚད་
དམའ་སྤྱབས། མི་རིགས་གཞན་པའི་གཏམ་དཔེ་རྒྱུ་སྤྱིའི་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་
ལེན་བྱེད་ཀྱང་།

མཚེ་སྤྱི་བོད་རིེ་རང་སྤྱིང་ཁྱལ་དམངས་ཁྱོད་ཚཱ་རིག་གི་དགེ་མཚན་
ལྷ་འཛོམས་བསྐྱ་བསྐྱིགས་གཞུང་ལས་ཁང་ནས།

1992. 4. 17ལ།

前 言

海南藏族自治州位于著名的青海湖之南，故名海南。海南州地处青藏高原东北隅，东与海东地区和黄南藏族自治州相连，南与果洛藏族自治州接壤，西与海西蒙古族、藏族自治州为邻，北与海北藏族自治州隔湖相望。东西最长处二百六十公里，南北最宽处二百七十公里，总面积约四万六千平方公里。自治州首府设在恰卜恰。全州辖共和、贵德、贵南、同德、兴海等五县及龙羊行委，有四十一一个乡(镇)。

海南藏族自治州是一个以藏为主体的多民族聚居区。在这块广阔的土地上，主要生息着藏、汉、回、土、蒙古、撒拉、满、东乡、保安等民族。据一九九〇年全国第四次人口普查，全州人口有三十六万一千五百八十人。平均每平方公里七点八九人。藏族分布在全州各地有十八万九千零一十一人，占总人口的百分之五十二点二七，他们大多数从事畜牧业，少部分从事农业。藏族很早以前就有自己的语言和文字。

在我国少数民族中，藏族的口头文字很发达，尤其是谚语。它也是藏族人民非常喜爱，并在民间广为流传和被运用到生活实践当中。它正如一粒耀眼的珍珠，正发挥着它自身的作用。高尔基曾经说过，“最伟大的智慧是在语言的朴素中；谚语和歌曲总是简短的，然而在它们里面包涵着可以写出整部整部书的思想 and 感情。”我们读谚语，同样有这样的感觉，也正因为这样，谚语才在人民口头世代流传，成为我们一宗宝贵的遗产。它不只是语言的机锋，而且是智慧的结晶体，经验的贮藏室。

谚语是一种口头创作，产生于民间，流传于人口，本身常包含有一种教训意义，“是某种思想的形象的表现，在它里面反映了人民的经验，他们的处世秘诀。”同时，从形式来看，它是一种准确的、

凝炼的语言,短小精悍,往往只有一句话,——一个单句,或者一组并列的复句(也有其他类型的复句)。因为是成句的,能表达一个完整的意思,这就使它有别于熟语、理语、成语、歇后语(这些都是不成句的)。至于我们平时所说的“格言”,和它也有区别。

海南谚语卷辑入的谚语藏、汉语有 1068 条,其中风土、奉劝、训诫、农牧谚语诸种。

风土谚语所涉及的是本地区的山川景物、风俗习尚、特产等方面的。这些谚语不仅语言朴素而美丽,且富有音乐的节奏与韵味。

奉劝谚语是一种品评人物、抨击恶习、讽刺坏人坏事,歌颂好人好事的谚语。

训诫谚语是一种谈人生哲学的谚语,它所综括的是人们的生活经验、处世秘诀,教人如何去处事待人、律己格物,总之、是如何去对待现实。往往用谚语的形式加以总结,以警惕自己教导别人、训诫子孙,从实践中来、为实践所反复证明、因而它闪烁着人民智慧的光芒,有着巨大的教育意义和启示力量。

农、牧谚语是农、牧民群众在生产中,总结出的农牧业生产以及气象、季节等各个方面的经验。因此它具有科学性、可信性的。这种农、牧谚语,为农牧业发展的历史提供了丰富的资料,而且对推动当前的农牧业生产,也有很大的意义。还有一些旧农牧谚语,它对研究那个时代的生产不平和科学水平是很高的参考价值。

本书编纂工作中得到了省文联民研所及我州藏语文工作委员会等单位和个人的大力支持和帮助,谨此表示谢意。

本卷主要搜集了藏族的谚语,而且涉及和质量也较差,其他民族的谚语待以后补课。

海南藏族自治州民间文学三套集成办公室

一九九二年五月二十日

དཀར་ཆག

སྐབས་དོན།

མེས་ཀྱི་སྐོར། (1)

པ་ལྟུང་གི་སྐོར། (1)

གྲུ་འཕྲུལ་གི་སྐོར། (2)

དཔལ་ལྷན་གི་སྐོར། (7)

ཆོས་ལུང་གི་སྐོར། (12)

སྤྲོ་བྱུང་གི་སྐོར། (13)

གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར།

གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐོར། (15)

བསམ་སྒྲིལ་སྒྲོལ་	(16)
ཤེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོལ་	(29)
དགའ་ལྡན་གི་སྒྲོལ་	(42)
བདེན་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོལ་	(44)

ཐུག་པའི་སྒྲོལ་

ཐུག་པ་བསམ་	(46)
ཀྱེན་སྒྲོལ་	(48)
སྒྲོལ་པ་པ།	(57)
སྒྲོལ་སྒྲོལ་།	(61)
སྒྲོ་སྒྲོ་།	(66)
གཟབ་ནན།	(69)

ཐུག་པའི་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་སྒྲོལ་

ཐུག་མོང་།	(74)
རང་ཉིད།	(78)

མཐུན་སྒྲིལ།	(80)
བྱ་བ།	(88)
འགོ་ལྷགས་དང་བཤད་ལྷགས།	(99)
བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་བ།	(115)

འཆོ་བ་དང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྒོར།

བདེ་སྦྱིད།	(121)
དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྒོར།	(126)
གཉེན་སྒྲིག་དང་དགའ་རོགས།	(131)
བྱིས་ཚང་།	(132)
འཕྲོད་བསྟེན།	(138)
སྒྲན་རིགས།	(139)
བདེ་སྦྱོང་།	(142)

རང་བྱུང་དྲུག་ཆེན་གསུང་གི་སྒོར།

གནམ་གཤིས།	(145)
-----------------	-------

ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ།

ཞིང་ལས། (146)

སྤྱུགས་ལས། (147)

ཁོར་སྲིད་དང་ཉ་ཚོང་། (149)

གཞན་པའི་སྒྲིབ་པ།

ཚོས་ལྷགས། (149)

གོམས་སྒྲོལ། (150)

ཁ་དཔེ། (151)

目 录

前 言	(5)
-----------	-------

海南藏族自治州谚语普查示意图

一、藏族谚语

时政类

祖国	(173)
家乡	(173)
阶级	(174)
敌我	(175)
抗争	(176)
政策	(176)

事理类

思维	(177)
真理	(178)
事理	(179)
实践	(181)
知识	(183)
是非	(186)
爱憎	(187)
真假	(187)
美丑	(188)
机遇	(188)

修养类

理想	(189)
德行	(189)